

Finansdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Remiss av Statens servicecenters och Migrationsverkets hemställan om ändring i förordningen (2019:214) om viss gemensam offentlig service

Fi2024/00870

1 Sammanfattning

Skatteverket tillstyrker att förslagen genomförs. Skatteverket lämnar dock vissa synpunkter på förslagen. Synpunkterna gäller förslag till ändringar och förtydliganden.

2 Skatteverkets synpunkter

2.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2019:214) om viss gemensam offentlig service (1.1)

Det kan diskuteras om det förekommer myndighetsutövning på servicekontoren utöver vad som medges enligt nuvarande bestämmelse.¹ Skatteverket är av uppfattningen att upplysningar, vägledning och allmän hjälp utgör service och inte myndighetsutövning. Därutöver sker främst vissa förberedande uppgifter såsom att ta emot ifyllda blanketter och att ta kopior av uppvisade identitetshandlingar. Dessa handlingar vidarebefordras sedan till Skatteverket för beslut. Det torde vara först i samband med beslutsfattandet hos Skatteverket som det sker någon egentlig myndighetsutövning.²

JO har emellertid i flertalet fall uttalat att beredningen och beslutet i ett ärende i princip måste anses utgöra oskiljaktiga delar av en och samma förvaltningsuppgift.³ Detta har skapat en osäkerhet och andra myndigheter har inte använt servicehandläggarna i samma utsträckning som Skatteverket. Detta är olyckligt eftersom tillgängligheten för allmänheten blir sämre.

För att undanröja de rättsliga oklarheterna tillstyrker Skatteverket att förslagen genomförs.

¹ Se 3 § förordningen om viss gemensam offentlig service.

² Jfr uttalanden i prop. 1971:30 s. 331: "Utövning av befogenhet att för enskild bestämma om förmån, rättighet, skyldighet, disciplinär bestraffning eller annat jämförbart förhållande", "Ärenden där förvaltningsmyndighet i egenskap av organ för det allmänna och med stöd i författning ensidigt meddelar beslut", "Beslut eller andra åtgärder, som ytterst är uttryck för samhällets maktbefogenheter i förhållande till medborgarna", "Karaktéristiskt är att den enskilde på visst sätt befinner sig i ett beroendeförhållande. Om det är fråga om ett beslut, varigenom han förpliktas att göra, tåla eller underlåta något, måste han rätta sig efter beslutet. Rör det sig om ett gynnande beslut, kommer beroendeförhållandet till uttryck på det sättet att den enskilde är tvungen att vända sig till samhällsorganen och att dessas tillämpning av de författningsbestämmelser som gäller på det aktuella området blir av avgörande betydelse".

³ JO 2019/20 s 279, JO 2010/11 s. 288, JO 2008/09 s 550, JO 2004/05 s 428 och JO 2001/02 s. 269.

Skatteverket ser även positivt på att regleringen blir mer flexibel. Genom ett generellt bemyndigande behöver det inte göras en förordningsändring för nytillkommande enklare förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

2.1.1 Lagtekniska synpunkter

Enligt förslaget ska det införas ett nytt andra stycke med följande lydelse i 2 § förordningen om viss gemensam offentlig service:

Ett serviceavtal får inte omfatta andra statliga förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning än vad som anges i 3 §.

När regeringen har bestämt att en myndighet ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter får dock serviceavtalet omfatta enklare förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

Skatteverket föreslår att denna nya bestämmelse istället flyttas till 3 § i samma förordning.

Såsom framgår av lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service, så finns det två typer av avtal. Det rör sig om serviceavtal mellan myndigheterna (1 §) samt särskilda avtal mellan myndigheten som ansvarar för förvaltningsuppgifterna och servicehandläggaren (5 §).

I 3 § förordningen om viss gemensam offentlig service anges följande:⁴

En arbets- eller uppdragstagare *som omfattas av ett särskilt avtal* enligt 5 § lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service *får*, i den utsträckning som det följer av ett serviceavtal, *i en statlig myndighets namn*

1. i enklare fall besluta i ärenden om utfärdande av identitetskort enligt lagen (2015:899) om identitetskort för folkbokförda i Sverige,
2. lämna ut pass enligt 21 § passförordningen (1979:664),
3. i enklare fall ta emot anmälningar om hittegods, ta hand om hittegods och lämna ut bevis om mottagandet enligt 1 och 2 §§ förordningen (2014:1107) om Polismyndighetens hantering av hittegods, och
4. genomföra de åtgärder som krävs i fråga om underlag för utfärdande av ett sådant vaccinationsbevis som avses i 8 a § förordningen (2021:708) om digitala covidbevis.

Genom att den föreslagna ändringen läggs i 2 § så kommer rekvisiten i 3 § inte bli tillämpliga. Det är nödvändigt att dessa rekvisit är tillämpliga för att följa systematiken i lagen om viss gemensam offentlig service.

Skatteverket bedömer också att det inte är förenligt med systematiken att direkt i förordningen specificera att regeringen ska ha bestämt att myndigheten ska ha ingått ett serviceavtal med ”Statens servicecenter”. Det framgår varken av lagen eller nu aktuell förordning att det är Statens servicecenter som driver servicekontoren. Det anges endast att ”den statliga myndighet som regeringen bestämmer” ska ingå avtal om att för andra myndigheters räkning utföra vissa förvaltningsuppgifter.⁵ Den utpekade myndigheten framgår istället av

⁴ Skatteverkets kursivering.

⁵ Se 1 § lagen om viss gemensam offentlig service. Någon myndighet bestäms heller inte i förordningen om viss gemensam offentlig service.

1 a § förordningen (2012:208) med instruktion för Statens servicecenter. Det bör vara tillräckligt att i nu aktuell förordning specificera att ”regeringen har bestämt att en myndighet ska ingå ett serviceavtal” eftersom detta inte kan vara något annat än ett serviceavtal med den genom instruktionen utpekade myndigheten Statens servicecenter.

Skatteverket bedömer även att första punkten i 3 § förordningen, om att i enklare fall besluta i ärenden om utfärdande av identitetskort, blir obehövlig genom det nya generella förordnandet.

Skatteverket föreslår därför att 3 § 1 förordningen om viss gemensam offentlig service formuleras enligt följande:

1. *utföra enklare förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning, när regeringen har bestämt att myndigheten ska ingå ett serviceavtal,*

2.2 Bestämmelsen om att uppdragstagare får utfärda vaccinationsbevis ska upphävas (3.3)

Det föreslås att bestämmelsen i 3 § 4 förordningen om viss gemensam offentlig service ska upphävas eftersom förordningen (2021:708) om digitala covidbevis har upphört att gälla.

Skatteverket tillstyrker att bestämmelsen om digitala covidbevis upphävs.

2.3 Det ska anges i Migrationsverkets instruktion att myndigheten ska ingå serviceavtal (3.4 och 1.1)

Skatteverket tillstyrker att instruktionen för Migrationsverket ändras så att det framgår att myndigheten ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter.

Skatteverket bedömer att servicen till allmänheten blir mer tillgänglig och sammanhållen om fler myndigheter är representerade på servicekontoren.

3 Konsekvenser för Skatteverket

Förslagen bedöms inte medföra några kostnader för Skatteverket.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Katrin Westling Palm och föredragits av rättsliga experten Kristian Zeman. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: överdirektören Fredrik Holmberg, rättschefen Michael Erliksson, enhetschefen Cecilia Asker och sektionschefen Pär Jönsson.

Katrin Westling Palm